

Áhugaverd alternativ ætlan

Oddagrein

NÚ frættist, at klaksvíkingar enn einaferð ganga undan á vinnulívsókinum. Hesaferð er talan um at taka stig at menna fiskivinnuna á sjónum. Felag í Klaksvík hevur júst gjørt avtalu við norðmenn um at keypa gamlan verksmiðjutrolara, sum eftir øllum at døma skal kynda nýtt lív í aftur gomlu ætlanin at framleiða lidna vøru burtur úr uppsjóvarfiskasløgum á føroyskum øki. Tað eru mong ár síðani, at líknandi royndir vórðu gjørdar við stórum og nútímans færum. Ynskið var tá at kunna troyta tær stóru nøgdir av fiski so sum svartkjäfti til konsumendamál - heldur enn at allur hesin fiskurin fór til fiskamjøl. Men royndirnar miseydnadust av ymsum orsøkum.

TAÐ er greitt, at stór perspektiv eru í hesum nýroyndum. Við hesum kunnu fyrri tað fyrsta skipast nýggj arbeiðspláss. Harnæst troyta vit ein fiskastovn, sum er nóg stórur og sum vit í dag fyrri tað mesta veiða til mjøl. Vit kunnu so eisini fáa nóg hægri prís fyrri lidnu alternativu voruna.

FØROYINGAR eru annars ikki vanir við at arbeiða umboð á verksmiðjutrolarum um okkara egnu leiðir. Nakað hevur verið tjakast um hetta, og hevur tað fingið rættiliga stóra mótstöðu frá fælagunum hjá teimum, sum arbeiða á virkjunum á landi. Hesi bera ótta fyrri, at nóg arbeiðspláss fara fyrri skeyti. Men her hevur kanska serstakliga verið hugsað um botnfisk. Nú verður so farið eftir fiski, sum matvøruvirkin á landi ikki gera nóg burtur úr. Forkvinnan í Føroya Arbeiðarafelag sigur við blaðið í gjár, at tað er hol í hendið at flyta arbeiðsplássini av landi út á hav. Hesum eru vit ikki ósámd í, men er talan um at skapa alternativ og at troyta nakað, sum ikki flytur arbeiðspláss av landi, so er hetta nakað, sum eigur at roynast. Eftir okkara tykki eiga vit at viðgera svartkjäft, sild ol. fiskasløg bæði á landi og á sjónum. Men fryrtreytin fyrri hesum er sjálvandi, at hetta er nakað sum ber seg.

VIT kunnu bert vóna, at stigtakararnir til hesa verkætlan fáa eina góða byrjan, og at teir veruliga hava treytað sær, at marknaður er fyrri vøruna - og at teir ikki endurtaka somu mistøk sum vit fyrr hava gjørt. Eingin ivi er um, at mong eygu fara at fylgja teimum, og tey eru helst eisini mong, sum fegnast um, at fiskasløg sum svartkjäftur, lodna, makrelur og sild heldur verða góðskað víðari til dyra matvøru enn til guano. Tað ger so eisini, at okkum nýtist ikki at hugsa í nøgd á sama hátt. Harfyrri er ikki sagt, at okkum ikki eisini tørvar at veiða uppsjóvarfisk til mjølframleiðslu. Men í tann mun tað ber til og marknaður er fyrri at brúka fiskin til matvøru eigur hetta at verða gjørt. Sjálvandi brúkar tú hann eisini til matvøru óbeinleiðis, tá hann fer til alifóður, men tað er gott at hava fleiri bein at standa á. Og eisini tá talan er um at kunna arbeiða hann bæði á sjónum og á landi. Tá ynskja vit klaksvíkingum góða eydnu við hesi royndini.

Sosialurinn

Viðmerking:

Oljuhavn og floghavn

Nú vit eru á veg inn í eina nýggja öld, og inn í eitt nýtt ártúsund, standa stórar avbjóðingar fyrri framman.

Løttingið hevur júst havt fyrstu viðgerð av uppskotið til løttingsløg, sum skal geva oljufelagum loyvi til at bjóða uppá- og fara undir at leita eftir kolvetnum í føroyskum øki.

Í viðmerkingunum til uppskotið, sigur Eyðun Elttor, landsstýrismaður í oljumulám, at vinnan sjálf skal gera av, hvussu hon skipar sitt virksemi. Men í landsstýrissamgonguni hava longu røddir verið frammi, sum beinleiðis hava sagt, at ein olju- og útgerðarhavn liggur best í Suðuroynni.

Við Sosialin tann 25. november í ár, sigur formaður Tjóðveldisflokksins, Heini O. Heinesen, at støðan í Suðuroynni nú er so vánalig, at skal hon framhaldandi vera ein livandi partur av Føroyum, má ein komandi oljuvinnu verða savnað har.

Ein kann spyrja, hvønn politikk, samgongan ætla at reka á hesum øki, tá landsstýrismaðurin sigur eitt, meðan formaðurin fyrri stórsta samgonguflokkinn sigur nakað annað. Tað kundi eisini verið áhugavert at fingið til vita, hvat oljufelagini siga til, at

teirra stórsta uppgáva í Føroyum, verður at halda liv í einum lokalam øki.

Føroyskur kajkantur og føroysk floghavn

Í viðmerkingunum hjá landsstýrismanninum verður eisini sagt, at øll útgerð sum kann, skal um føroyskan kajkant, og allur fólkaflutningur skal um føroyska floghavn.

Hvat siga oljufelagini til slíkar treytir? Ein umboðsmaður fyrri hesi feløg hevur longu sagt alment, at verandi floghavn í Føroyum, er ikki nóg góð, tá talan er um oljuvinnu. Eisini hava røddir verið frammi sum hava sagt, at tað ikki verður góðkent, at ein og sami flogvøllur verður nýttur til bæði oljuvinnu og ferðafólkaflutning.

Tað hevur alstóran týðning, at vit hava ein hóskeilig kajkant, og eina nýttliga floghavn, um treytin fyrri at leita eftir olju er, at fólkið og útgerð skulu tann vegin. Vit kunnu ikki seta treytir, sum vit sjálvi ikki klára at halda.

Men í viðmerkingunum verður eisini sagt, at neyðugt verður við stórum útyggingum, um olja ella gass verða funnin. — Er talan her kanska um nýggja floghavn á Glyvursnesi? Um oljuvinnan verður savnað í Suðuroy, sum nakrir politikarar ætla, so er floghavnin á Glyvursnesi ein náttúrligur partur av heildini. Tað er í miðstærðarøkinum, at flestu tænastuveitingarnar eru, og tí gevur tað onga meining at kunna flúgva úr Suðuroynni

og vestur í Vágar, fyrri síðani at koyra í bili aftur til Havnar eftir tænastuveitingum. Tá er bæði skjótari og lættari at sigla.

Um floghavn verður bygd á Glyvursnesi, er møguleiki fyrri at nýta hana til oljuvinnuna í fyrstu syftu, og síðani til ferðafólkaflutning, tá oljuvæintýrið einaferð er liðugt.

Hvat sigur vinnan?

Hesa seinastu tíðina hevur kjak tikið seg upp, um hvat í landinum, ein oljuhavn skal vera. Nakrir politikarar hava longu bjóða seg fram, til at arbeiða fyrri, at øll oljuvinnan verður savnað í Suðuroynni. Um nýtt lóg-aruppskot verður samtykt, sum sigur, at oljuhavnir bert mugu vera í Suðuroy, og lat okkum siga, at 10 risafeløg koma at leita eftir olju, verður so pláss fyrri øllum har? Og hvat hendir, um pláss ikki verður fyrri øllum, og løttingið hevur samtykt, at felagini ikki mugu koma norður um Suðuroyarfjørð?

Ein annar áhugaverdur spurningur er eisini, hvat hendir, um løttingið fellir uppskotið, um at leggja oljuvinnuna í Suðuroy? Er Suðuroyggin so, fyrri allar tíðir, útilokað frá oljuvinnuni?

Tað einasta rætta í hesum samanhangi er, at vit í leit-ingarfarsuni vísa oljufelagunum á tær havnirnar, sum vit hava. Síðani kunnu vit, um olja verður funnin, saman við oljufelagunum velja best eignaðu havnirnar (tað kundi til dømis verið Suðuroy, Sund og Skálafjørðurin).

Fá arbeiðspláss
Tá talan hevur verið um, at oljuhavnirnar í leitingarfarsuni skulu bjarga allari Suðuroynni, so trúgv er ikki, at hetta verður so. Einastu arbeiðsplássini, ið hetta fer at skapa, eru nakrir fádíri arbeiðstímar, við lossiar-beiði.

Sambandsflokkurin hevur í skrivi til Suðuroyar Oljuvinnuráð boðað frá, at flokkurin einki hevur móti, at Suðuroyggin fær oljuhavnirnar, um felagini ynskja at verða har. Men flokkurin heldur tað ikki vera rætt, at føroyskir politikarar longu nú skulu taka avgerðir hesum viðvíkjandi.

Føroyingar skulu vera við Vit mugu ikki spæla kortini so illa út, at vit als ikki fáa lut í eini møguligari oljuvinnu á føroyskum øki. Tá hevði verið rættast um landsoljufelag varð sett á stovn, eins og gjørt varð í Noreg, tá oljuvinnan har byrjaði. Á tann hátt kundu vit tryggja okkum møguleikan, fyrri luttoðu í oljuvinnuni - um ikki nú, so seinni.

Heini Mortensen
Løttingsmaður

Svar til Jens Paula í Dali, Kvívík

Tú hevur havt stórt gagn av at ganga í Skúla við Áir. Tað frøir meg, og vil eg ynskja tær góða eydnu við próvnum. Síðan skrivur tú, at eg kundi roynt at farið í Handilsskúla og síðani til Áir fyrri at siggja munin, men tað er ikki neyðugt, tí at eg trúgvi tær. Her til skal sigast, at eg eri ikki ímóti nókrum skúla, men mánagongdini at plásara skúlar og annað líknandi úttan um myndugleikarnar á staðnum og síðani koma aftur og siga, at teir sova í tímanum og eru sum bleytar dýnur at sláa í.

Tá ið eg vísti á Áir til røktarheim, varð tosað um at gevast við ALV skúlanum við Áir, men Heini Zachariassen vegna Hvalvíks kommunu kom og bjóðaði grundtøki í teirra kommunu, og so var tað málið loyst.

Eg snakkji ikki um bygningarnar við Áir soleiðis. Tað sýnist, at tit skilja Áirnar út frá tí, tit úttuntu har.

Hósvíkar kommunu hevur eitt ídnaðarøki beint niðan fyrri har, ið eg vísi á til sjómannsskúlar, Vaktar og Bjargingar Tænastuna ella hvør tað skal verða. Eg bjóði matrikul hjá Hósvíkar kommunu út, og ikki tað hjá landsstýrinum.

Jens Pauli, tú ert væl komin at koma til Hósvíkar at tosa við meg. Eg fari eisini at geva tær eitt tilbøð, eins og tú gavst mær, sum eg takki tær fyrri. Tú kundi kanska fylgt við mínum arbeiði, har eingin er at hjálpa mær, men aðrir høgir myndugleikar arbeiða í móti mær. Tað verður ikki eg, sum stongi nakran skúla, tað verða teir myndugleikarnir, sum komu dragsandi norður hendaðanvegin, tað sum eingin vildi hava í aðrari kommunu. Tá stóðu Sjómannsskúlar í vanda fyrri sínari útbúgving her á klettum.

Skúlamál hevur Signar á Brúnni til málsøki, so tað

er hansara leiðtúlar at niðurleggja skúlar ella upprætta skúlar. Eg vil bara hava loyvi til skúlaranar og ein og hvønn stovn, eins og kravið er til ein og hvønn borgara í kommununi skal verða í ordan.

P. S. Tað næsta verður møguleiga, at tú bjóðar ALV skúlanum vælkomnum til Kvívíkar kommunu.

Hví ikki tað?

Jógvan Mørkøre,
Hósvík

Sanggudstænasta í Havnar Kirkju

Í annaðkvöld klokkan 20 verður sanggudstænsta í Havnar Kirkju.

Tað er Kristiliga Sangkórið, sum fer at syngja norðurlandskar sangir og

onkran enskan sangin við. Kórleiðari hjá Kristiliga Sangkórinum er Hanus Joensen, og verður tað Sonja Klein, prestur, fer at prædika.